

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cienădiei 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Cu 1-a Octomvrie v. 1890

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Abonamentele se fac cu multă lesnătate atât în monarhie, cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány* — *Post-Anweisung*.)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonenți sunt rugați a ne comunica eventual prelungă localitatea unde se află și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fașile, în cari li s'a trimis diarul până acum.

Administrațiunea diarului

„Tribuna“.

Sibiu, 6 Octomvrie v.

Sântem siguri, că „Kreuzzeitung“ din Berlin nu are trebuință de spriginul nostru pentru cele susținute de ea.

Nu dar' pentru a lua în apărare pe „Kreuzzeitung“ punem mâna pe condeiu, ci pentru a ne lămuri mai ales cu presa română din regat asupra „unui adevăr foarte des exprimat și cu toate acestea încă tot nou și nu pe din destul lămurit“.

„Voința Națională“, un organ de frunte român, un organ, care susține ideile politice ale lui Ioan Brătianu și Dimitrie Sturdza, consideră cuvintele din des citatul articol al diarului „Kreuzzeitung“: *câtă vreme dăinuiesc asupra Românilor din Ungaria este preste puțină, ca regatul României să fie câștigat ca aliat sigur al triplei alianțe* — drept o insultă la adresa României.

Noi credem, că prea departe a mers organul liberal cu judecata sa.

Nu ne îndoim, că regele Carol, armata română și guvernele României, din ori-ce partid ar fi ele luate, in-

spiră în toate părțile încrederea cuvenită la împlinirea sub toate împrejurările a angajamentelor luate. Și sântem siguri, că nu noi Românii de dincoace de Carpați avem să fim întrebați, că cu cine și contra cui are să se lupte armata română.

Dar' nu putem admite, că România n'are să se preocupe deloc la luarea angajamentelor sale de soartea unui crac puternic ce se întinde din trunchiul ei propriu într-o țeară ce se mărginește într-o linie lungă cu hotarele ei proprii. A desconsidera soartea poporului românesc așezat în masse compacte dincoace de Carpați și a stabili principiul periculos, că „cu cât mai adâncă și mai generală e nemulțumirea Românilor din regatul Ungariei, cu atât mai decisivă este înrăurirea statului român asupra unei mari părți din regatul Ungariei“, poate să fie o politică plină de încredere în puterile sale proprii, dar' chibzuită ea nu este.

Noi fimem, că România tocmai același interes îl are, precum îl avem și noi Românii și precum trebuie să-l aibă monarhia austro-ungară și în deosebi regatul Ungariei, ca poporul român de aici să fie mulțumit cu stările ce i-se crează. Căci și nouă aici, și Românilor de dincolo, și statului nostru, și statului român are să-i priească numai pacea internă și externă pentru dezvoltarea sa firească și pentru consolidarea sa.

Prin ce România are să profite de nemulțumirea noastră? Prin ce ea are să-și câștige o înrăurire decisivă asupra unei mari părți din regatul Ungariei? Prin aceea, că noi Românii de aici sântem nemulțumiți? Nu. România n'are să profite nimic nici ca stat, nici ca națiune politică prin nemulțumirea noastră. Căci dacă este vorba, ca într-o conflagrațiune generală România să se lupte alături cu Austro-Ungaria, nu poate să-și fie indiferent, dacă un popor de trei milioane este mulțumit sau este nemulțumit. În armata austro-ungară se află 40.000 ficioiri români și „honvețimea“ nu este o trupă maghiară, ci o trupă ungurească, în care mii și mii de ficioiri români poartă pușca.

De altă parte „Voința Națională“, ea însăși o recunoaște, că „Românii eșii din temnițele ungurești și cei ce nu mai pot trăi în țeara lor, tot numai acă la noi pot să aște scăpare, adăpost și o bucată de pâine“. Prin urmare, țicem

noi, o parte însemnată din nemulțumirea noastră trece în România, acolo străbate și infiltrază viața socială și politică și este preste puțină ca să nu exercite o influență oare-care asupra mersului politicii române.

Nu odată, ci în mai multe rânduri s'a întâmplat, ca cei mai iluștri bărbați de stat ai României, între care cităm în prima linie pe Ioan Brătianu, să se plângă guvernului vienez despre greutățile ce se crează politicii române prin Românii ungureni nemulțumiți, care trec și se așază în România. Și nu altul decât actualul ministru de externe al Austriei contele Kálnoky a arătat delegațiunilor austro-ungare întrunit plângerile îndreptățite ale guvernului român.

Ca națiune politică, frații noștri din regat sânt și mai puțin îndreptății a dice, că n'au să se preocupe de nemulțumirea noastră de aici și că cu cât ea va fi mai mare, cu atât mai bine pentru ei. Nemulțumirea noastră nu provine din alt izvor, decât din pedeca ce ni-se pune la dezvoltarea noastră națională. Noi sântem aici apăsați ca Români, nu ca cetățeni. Scopul acestei politici profesate astăzi de Maghiari este vederat: cu încetul și treptat noi să nu mai avem posibilitate, de a ne desvolta naționalicesc, și să fim puși înaintea alternativelor sau să ne degradăm la un popor incult, sau lăpădându-ne de naționalitatea noastră să primim cultura maghiară și să dispărem în sfârșit cu totul, contopindu-ne cu națiunea maghiară. Noi ne luptăm voinicesc în contra acestui atac îndreptat spre nimicirea vieții noastre naționale, dar' în sfârșit pot să vină timpuri, când noi vom trebui să ne predăm.

Nu înțelegem dar', cum națiunea română din regatul României ar pute trage foloase din nemulțumirea noastră, cum ea ar pute dice cu cât Maghiarii dau mai tare în Românii din Ungaria, cu atât mai bine pentru Românii din România. Căci pe această cale ajungem la concluziunea, că România atunci va fi mai satisfăcută, când poporul român din Ungaria va fi stins.

Un alt eminent bărbat de stat al României, domnul Dimitrie Sturdza, a publicat, mai dille trecute chiar, un important studiu politic, „Europa, Rusia și România“. Acest studiu, reproduc în toată extensiunea sa și în coloanele „Tribunei“, se ocupă cu însemnă-

tatea politică a elementului român și desvoaltă cu o erudițiune neobiceșuită la Români atitudinea precisă și hotărâtă ce Românii trebuie să o iee. Dacă dl Sturdza s'ar fi pus pe punctul de vedere, că România n'are să se preocupe de soartea Românilor ce locuiesc în alte state, și dacă el ar fi admis principiul, că cu cât Românii afară de regat vor fi mai nemulțumiți, cu atât mai bine pentru România, atunci n'avea trebuință să facă cu atâta erudițiune studii amănunțite despre numărul populațiunii române din toate statele și nici că putea să ajungă la concluziunea, la care a ajuns.

Avem dar' prea multe și prea hotărâte dovezi dela cei mai de frunte bărbați de stat ai României, că ei nu admit vederile profesate în articolul citat din „Voința Națională“ și cu atât sântem satisfăcuți.

Dealtcum ascuțișul loviturii diarului berlinez „Kreuzzeitung“ nu se îndreaptă în contra monarhului român sau a guvernelor sale; nimeni nu va scoate din acel articol, chiar dacă ar citi printre rânduri, un avis la o eventuală trădare sau perfidie a regatului României. Întreaga atitudine a articolului, publicat în „Kreuzzeitung“, dă să înțeleagă ori-și-cui, că acă de nimica altceva nu este vorba, decât de „pozițiunea foarte grea a oamenilor, care susțin în toată sinceritatea și cu priceperea cuvenită politica apuseană“. Greutatea pozițiunii zace tocmai în asupra fraților într'un stat aliat.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 6 Octomvrie st. v.

Afaceri interne.

Comisiunea financiară a casei deputaților, în ședința ei de alaltăieri, a votat mai multe pozițiuni ale bugetului cultelor, între care pozițiunile „universitatea din Cluj“, acceptându-se urcarea salarelor profesorilor de universitate, „școală industrială de artă“, „rezerțele gimnaziilor“, „școale reale“ și „școale industriale“. La pozițiunea „rezerțele gimnaziilor“ ministrul Csáky a fost întrebat în afacerea pensionării profesorilor dela gimnaziile confesionale și în privința presiunii ce s'ar face decâtă unui profesorilor cu privire la înscrierea studenților pentru instrucțiunea în limba greacă. Dl

Wahrmann a întrebat chiar pe ministrul, dacă e adevărat, că la Viena un medicinist a fost respins din cauză, că la examenul de maturitate a fost dispensat de limba greacă. În afacerea pensionării profesorilor dela școalele medii confesionale, ministrul a răspuns, că el a început deja cu regularea acestei afaceri, datele întrate se află în mâinile bărbaților de specialitate, pentru-ca să se constate, cum ar fi cu puțină o regulare a afacerii pe baza acelor date. Cât privește înscrierile pentru limba greacă, s'ar pute ca ici-colo să se facă și presiuni din partea profesorilor, el însă nu are despre aceasta nici o cunoscință oficială și așa nici nu poate lua vre-o măsură în această privință. Ce privește întrebarea lui Wahrmann, scirea respectivă numai acum a apărut în diare și el încă nu are cunoscință oficială despre ea. Dealtfel el nu înțelege bine lucrul, deoarece până acum studenții ordinari nu puteau să fie dispensați dela limba grecească.

În ședința de ieri a comisiei financiare s'a luat la desbatere bugetul ministerului de justiție. La întrebarea deputatului Darányi, ministrul Szilágyi a declarat, că proiectele de lege cu privire la reforma procedurii sumare și în legătură cu aceasta cele cu privire la organizarea judecătorilor de prima instanță vor forma obiectul de desbatere al actualei sesiuni dietale. Alexandru Hegedűs, a întrebat pe ministrul, dacă e adevărat, că are de gând să prezenteze o lege specială în privința dreptului matrimonial? Szilágyi i'a răspuns, că își ține de datorință, de a face capăt odată manciatilor de pe terenul dreptului matrimonial, dar' o lege separată în această privință nu va presenta, ci va urcea dreptul familiar și matrimonial ce se află deja în lucrare.

Transacția oeho-germană.

Despre evenimentele petrecute în ședința comisiei de împăcare dela 15 l. c., diarele boeme se pronunță în deosebite chipuri. „Hlas Naroda“ combate cu toată hotărârea propunerea lui Schmejkál. „Narodni Listy“ deasemenea se declară în contra propunerii acestuia și dice, că contele Taaffe voește să ducă în deplinire împăcarea, spre a se pute susține în funcțiune. Dar' legea curială pentru Cehi e neacceptabilă.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Ursoane Granciului.

(Copie de pe natură.)

De

Ioan Pop Reteganul.

(A obținut la concursul literar al „Tribunei“ mențiune onorabilă.)

B*** este un sătuleț situat în Valea Jiului, care venind dela Sud, din coastele Retezatului, merge spre Nord până la Sfânta Marie, din sus de Hațeg, unde se împreună cu Streiul, spre a-și continua calea împreună până la Simeris, unde le înghite lăcomosul de Mureș. Acolo în B*** am stat câțiva ani și din memoriile acelui timp voi să scriu acum ceva. La început să scim 3 lucruri:

1. Olarii din B*** sânt dintre cei mai fideli adoratori ai lui Bachus, inventatorul mașinilor de spirit și al cinzăcilor.

2. Țigani din B*** toți șed în bordece pe o insulă a Jiului, căci adecă voește să fie întăriți ca prin șanțuri și parapete, ca să nu se întâmple ceva devastare în bordeiul Granciului, care le era naș mai la toți și care era atât de avut, încât și la Români da bani împrumut; daună, că nu era vaivodă.

3. Nu mai puțin însemnată era bivolița popii Nistor, un dobitoce acesta mare, negru, gros, butucănos și cu stea albă în frunte, numai popa Nistor avea în B*** un astfel de dobitoce.

Că în B*** sânt mulți olari, o scie toată Valea-Hațegului, a Streiului și cu deosebite a Jiului, deoarece ei ei, adecă olarii din B*** cutrieră cu marfa lor toate trei văile aceste, pleacă de-acasă cu carele încărcate cu vase de lut și se întorc cu bucate, brânză, bani și vinars.

Două lucruri însă nu știu Jienii, Hățegani și Streienii:

a) că carele, cu care poartă spărgioasa marfă, nu sânt ale lor, ear' vitele dela care sânt ale altora;

b) de ce olarii din B*** sânt atât de bigoți întru venerarea lui Bachus.

Aceste două lucruri voesc a le lămuri până a nu ne apropia de ursoane Granciului, că atunci va fi prea târziu.

Olarii din B*** poartă productul muncii lor pe carele altora din cauză, că ei nu au, și nu au — căci au alții destule. Cred deci, că în punctul acesta fiecare din bunii cititori va fi destul de lămurit.

Bigotismul în confesiunea lui Bachus e lucru vechiu, el datează, după-cum spune tradiția, din dille veacului trecut, când s'a făcut păretele despărțitor între Românii din Ardeal, făcându-i pe unii uniți, pe alții neuniți, după-ce și până într'acele rupți erau în nobili și iobagi, ear' nobilii mai cu stare treceau în castrele străine cu droaia, astfel încât s'a rupt dela corpul națiunii noastre aproape tot ce aveam în acel veac mai luminat de cultură și mai plin de avere.

În dille acele s'a zărăstir prin satele Văii-Jiului un călugăr negru la port, dar' alb la fape, dulce la vorbă și înțeleg la judecată. El umbla călare. Ajungând la hotarul comunei Petros, din sus de B***, s'a pus să odichnească, ear' calul 'și-l-a lăsat să pască prin acele ierburi. Și se odichnia sub ceva copac lângă drumul, pe care veniau oamenii și muierile dela munte. Și care cum venia și vedea pe călugăr odichnind la umbră, îl imbia cu caș, urdă, jintii și cu lapte dulce. Ear' călugărul primia câte ceva dela fiecare și apoi îi blagoslovia „Dee Dumneșcu, ca dulcele din

Petrosul să nu se mai cioante“. Și așa e până în ziua de astăzi.

Decătră seară s'a tras călugărul mai în jos ceva, până pe hotarul comunei B***. Aci se hotărî să rămână preste noapte. Își lăsa deci calul să pască în voea lui, ca și pe hotarul Petrosului, dar' când se făcu ziua, ia, pârinte, cal, dacă ai de unde? Se dușe deci încet în sat să întrebe, nu cumva 'i-a vădut cineva calul? Aici află pe primarul satului cu jurații, făcând lege asupra dobitoacului prins din fână. Spune bietul călugăr, că uite calul este al lui și să fie buni să 'i-l dee. Dar' primarul cu jurații îi spun ver-de'n buze, că calul a făcut pagubă în fână și că până nu va plăti călugărul tălpășagul, nu 'i-l pot slobiți. N'are ce face călugărul, plătesce și dă să plece cu calul, dar' acela schiopa. Nobilii din B*** 'i-au fost tras potcoavele și le-au fost dat pe vinars. La această faptă, călugărul se supără foc și blăstămă: „Dă, Doamne, ca neamul acesta de oameni să nu se mai sature de vinars, cinzaca să le pună capul“. Și eată, așa e până în ziua de astăzi; nemeșii din B*** sânt mai toți de profesiune olari, închinători până la idolatrie, mai mult, până la bigotism, deului Bachus, în a cărui cinste veți circulând din mână în mână, înaintea cărcmei Jidanului, oale și ucele pe din afară unse cu fasole, ear' în lăuntru pline de spirit și spiroaică.

Astfel de oameni apoi împrumutau dela Granciul tani să-și cumpere smalt, căruia apoi îi dădeau camete destul de bune prelungă că-și mai închinau și lui din ulcea cu spirit.

Sciindu-le aceste, se vedem acum și pe ursoane Granciului.

Întâmplarea fu așa.

Granciul se bolnăvise greu într-o vară și îi era teamă, că cioroi vor rămâne fără Granciul, o perdere ca aceasta, dacă se întâmpla, nu stau bun, că nu ar fi urmat și alte rele asupra bieților Țigani, căci scris este: „nici un rău nu vine singur“. Se pun deci a-i căuta de leac, datu-i-au cu cărțile, descântatu-i-au de bubă, de negit, de deochi, de supărare, de urmă întoarsă, de gălbănare, de spărit, de îndrăcit și de toate boalele ce numai pot să ajungă pe un Țigan ca Granciul, dar' pace! leac nu e ca peri în palmă. Cercat-au și cu vinars de bucate, de prune, de cireș, ba chiar și cu de hăl de drojdii dela popa din Băiesci, dar' parcă era făcătura de fată bătrână: leacul nu 'i-l nimeria. Erau aproape de desperare parpangiei, că ori-cum, dară Granciul nu era fiece, nu era un Țigan eac'asa! El umbla îmbrăcat ca un Român de cei mai cum se cade: cu căiță laie de miel alb, cu primură neagră, cu șubă nouă de nouță, cu cioareci largi încrețiiți, cu opinci bune, cu ațe negre de pâr de cal, cu șerpar. Oh! cu șerparul întrecea chiar și pe faurul din Bănița. Avea Granciul un șerpar, parcă acum îl ved, lat până subșuori, nici nou, nici vechiu, cu 6 cățărane și încâtărămbat numai în cățărane din jos, apoi Doamne! câte zale, căți bumbi, câte rotile de ciasornic, câte scumpii nu împodobiau șerparul Granciului, și acum acest odor de șerpar să rămână fără stăpân; o pagubă aceasta, cât s'ar fi dus vestea și povestea în toată lumea, doară până dincolo de Petrosul. Dar' bine-a dîs cine-a dîs: când e necazul mai mare, atunci e și mai scump statul bun, dacă îl capeți numai. Și acest sfat nu veni prea târziu. S'a întâmplat adecă, ca nisece lăieți (Țigani ambulanti) să treacă prin B*** colea cam pe la Rosalii, și după obiceiul

lor și al ținutului s'au așezat chiar în capul satului cu corturile o di și o noapte. În timpul acesta tinerele corturărese, — după datina eredită din moși-strămoși, — curățiră satul de galițe, mai de pânzuri ce aflară, că nu sânt destul de bine așezate, și de lucruri de a le mănăcări; până-când corturăresele mai bătrâne dădeau de noroc, făceau de dragoste și puneau și ele mâna pe ce biată puteau; ear' Țigani, mari și mici, umblau din casă în casă, unii cumpărând căldări stricate și cojoace vechi, alții vândând cuțite, foarfece, clopoțele sleite, dar' cu deosebire urmând fundamentelor scripturii lor: „Ce-ți ved ochii, să nu-ți lase mâinile“. Cuastă întemplantă o faraoană bătrână și pricepută la doftorii nimeri la bordeiul Granciului în mijlocul ostrovului Jiului. Granciul zăcea dus la umbra bordeiului, în vreme-ce Grancioana îl apăra de musce cu o crenguță de arin ruptă dintr'o tufă din dosul bordeiului. Porcii Granciului erau tăvăliți în mocirla din gura bordeiului, ear' paripul lui cel sur își arăta compătimirea față cu bolnavul lui stăpân dând mereu din cap și apărându-se cu coada de muscuțe. Era un tablou ce ar fi scos lacrimi și din stăncă, dar' apoi din ochii Grancioanei? Ea plângea nemângăiată: „Vai de eu și de eu, ce să mă fac eu de-a muri Granciul, cine să-i poarte șerparul, cine să-i încalcece paripul?“

Atunci nimeri faraoana cea bătrână dela corturile lăieților cu o coșară pe mâna stângă, în care ținea o părechie de cărți de joc ce le avea chiar din Egipt dela Mare-Roșie; în dreapta avea un beigaș de alun, vrăjit, cu care omorise ea o șopărlă încă până a nu se mărita și care de atunci nu-i mai lăsa dela sine. Interesantă figură avea vrăjitoarea aceasta desculță, cu o rochie

Diarul galițian „Przegląd” declară de nemotivate toate faimele despre criza ministerială în Cislaitania. Corespondentul vine al acestui diar asigură, că tactica de obstrucție a Cehilor tineri va rămâne fără nici o înfrînere asupra hotărârilor ministerului. S'ar putea să se mai țină încă nouă conferințe de împăcare, dar guvernul nu participă la acele în mod oficial. S'ar putea să se întempe și o dizolvare a dietei boeme și apoi nouele alegeri pentru dieta imperială să se facă înainte de întrunirea dietei boeme. Preste tot pașii guvernului vor atrna dela formarea maideparte a raporturilor de partid.

Germania.

„Nationalzeitung” împărtășește, că se vor face nouă pretențiuni militare de cel puțin 20 milioane, în care și un credit pentru exercițiile de tir cu iarba de pușcă fără fum, Diarul din cestiune observă la aceasta, că în fața situației financiare ar fi de lipsă, ca să rămână toate cheltuielile, câte nu sunt necondiționat de lipsă.

„Vossische Zeitung” ține deamă de creșământ scirea diarului „Allgemeine Zeitung” din München, după care guvernul german ventilează cestiunea abandonării vămurilor pe cereale și vite față cu Austro-Ungaria și Italia. Alte diare nici nu revin asupra acestei sciri, deoarece din atitudinea guvernului german nu se vede, că el ar avê de gând să schimbe politica vamală în direcțiunea aceasta.

Evenimentele din Tessin.

Pentru cazul, că conferințele ce în curând se vor deschide în Tessin nu vor duce la o înțelegere între liberali și conservatori, consiliul federal are de gând să convoace în cel mai scurt timp adunarea națională elvețiană, spre a-i prezenta o propunere cu privire la retragerea garanției acordate constituției cantonului Tessin. Dacă va urma odată această măsură, va trebui să între pentru Tessin o nouă instituție de alegere, prin care se va asigura amândouă partide partea ce li se cuvine la conducerea afacerilor publice ale cantonului.

Remaniere ministerială în România.

În cestiunea întregirii cabinetului român primesce „Neue Fr. Presse” din București următoarea scrisoare cu data de 14 Octomvrie n.: Măne regele Carol se va reîntoarce dela manevre la București, spre a prezida în ședințele consiliului de miniștri ce se vor ține zilele aceste. În programul acestor ședințe remanierea ministerială va ocupa, dacă nici nu cel dintâi, dar de sigur cel mai important loc.

„Românul” dela 17 Octomvrie scrie:

În consiliul de miniștri ce se va ține azi la palat sub președinția regelui, se va stabili definitiv în privința rema-

toată țară, cu o jumătate de cămașă pe ea, cu pîrl despletit și preste el trasă o cărpă roșie ca para focului și cu pipa în gură. În degetele cele seci avea multe inele, parte de aramă și parte de argint, făcute de fierușen, de Pintuța, din pițule eșite din curs, la grumaz avea mărgeli și gheoci, ear' în urechi cercei mari, bulbucați ca alunele, — de argint curat.

Cum o vîdă Grăncioana apropiindu-se de bordeiul lor, prîne o leacă de nădejde și se linișți puțin; ear' după ce află, că nou venita este foarte învîțată în ale doftoriei, clăti pe Granciu să-și deschidă ochii să vadă de unde-i vine mîntuirea. Iși deschise Granciu ochii și se uită la vrăjitoare, ear' aceea îi dete cu cărțile, îi cotă în palmă și sub limbă și-i spuse, că uite el, adevă Granciu, a călcat în urmă de urs și leacul; drept-aceea se căpătîi untură de urs, de aceea se bee în lapte dulce dimineața până nu răsare și seara după-ve apune sfîntul soare; tot cu de aceea se și unge pe Granciu Marți seara când se culcă găinile și Vineri dimineața, când scot porcii în câmp, (Va urma.)

niării ministeriale. Trei noi miniștri intră în cabinet.

„Universul” de ieri aduce următoarele informațiuni:

Consiliul de miniștri în complet, afară de generalul Vlădescu, încă absent, s'a întrunit ieri la 11 oare sub președinția M. S. regelui. După expedițiunea afacerilor curente, președintele consiliului a expus situațiunea astfel cum decurge din retragerea iminentă a dlui Teodor Rosetti și a supus M. S. regelui necesitatea, în care se află de a completa cabinetul de îndată, ori câtă dorință ar fi avut, ca nici o remaniere să nu aibă loc decât după deschiderea corpurilor legiuitoare. După un schimb de vederi generale, miniștrii s'au separat convenind, că este loc de a menține în viitoarea combinațiune gruparea actuală a partidelor și a nu modifica astfel în nimic situațiunea parlamentară. Față cu acest acord al majorității din cabinet e probabil, că remanierea ministerială va fi în foarte scurt timp făcută și că cabinetul va fi completat înainte de 10 Octomvrie. Miniștrii țin un nou consiliu, astăzi de dimineață, la ministerul de interne, pentru a lua o înțelegere definitivă.

Serbia.

După o telegramă din Belgrad, mesagiul de tron, cu care se va deschide Scurpina sârbescă, va anunța, că deficitul e înlăturat și raporturile cu toate puterile sînt cele mai amicale. Cu o specială mulțumire se va accentua aplanarea conflictului cu Austro-Ungaria.

În afacerea uciderii consulului sârbesc din Pristina, guvernul sârbesc a hotărât să aștepte confirmarea sentenței de prima instanță prin curtea de casațiune și apoi să facă pași pentru despăgubirea celor rămași după consulul ucis. Dela celelalte pretențiuni de satisfacție guvernul a renunțat cu deservire.

Autoritățile noastre bisericesci și școlare la ministrul Szapary în Arad.

Sub acest titlu aduce „Luminătorul” dela 11 Oct. n. următorul prim-articol:

Decând s'a deschis expoziția în Arad, abia trece săptămână și di, ca Aradul să nu aibă câte o oaspe din sferele mai înalte: politic, învîțat ori cutare bărbat de stat. În 17 Sept. a. c. nu mai puțin ca trei miniștri deodată petrecură în Arad: ministrul-președinte Szapary cu colegul seu Baross și ministrul austriac Bacquehem. Se înțelege, că întîmpinările oficiale și de curtoisie, care la asemenea ocazii sînt regulă, nu puteau lipsi. Oamenii s'au obișnuit cu ele, încât nu le prea dau ceva importanță deosebită, deși adese-ori lucrurile comune și neînsemnate la aparență, prin consecințele lor, devin mari și importante. „Biserica și Școala” și pe urmă și mai toate diarele românesce au luat numai o notiță laconică despre prezentarea autorității bisericesci înaintea ministrului-președinte, în care se dice, că din partea noastră s'a prezentat Preasfinția Sa dl episcop Ioan Mețian, la care s'au alăturat și clerul celorlalte confesiuni. Nimic mai mult. Obștia creștinească însă este în drept, ca să știe și felul cum o reprezintă episcopul seu, fie înaintea Regelui ori a ministrului. Pentru aceea vom căuta, ca în interesul adevărului să completăm după puțin raportul conicrarului dela „Biserica și Școala”.

Preasfinția Sa dl episcop Ioan Mețian, cu abateri dela praxa urmată până acum de prelații nostri, nu s'a prezentat ministrului Szapary numai ca episcop român cu clerul seu, ci ca conducătorul deputației clerului tuturor confesiunilor din Arad: ortodoxă, catolică, luterană calvină și israelită. În aceasta noi am trebui să primim, după-cum susține presa maghiară, un act de încredere și înaltă stimă către prelatul român din partea confesiunilor maghiare, de cumva nu ni-s'ar pără, că încrederea și stima aceasta sînt câștigate cu un preț prea mare. S'a întemplat întâia-ora, decând avem constituțiunea bisericescă, că corpul profesoral dela institutul pedagogic-teologic din Arad, cu directorul Augustin Hamsea în frunte, s'a prezentat înaintea ministrului cu profesorii preparandiei de stat sub conducerea inspectorului regesc Varjassy Árpád. Cu această umilire și înjosire a institutului confesional diectan își face intrarea sa în cariera de director definitiv Augustin Hamsea, fiul cel iubit al Preasfinției Sale dlui episcop al Aradului. Autonomie bisericescă, statut organic, sînt vorbe goale, când oamenii voesc să se recomande în grația celor dela putere și să le dea probe neîndoioase despre simțimentele lor patriotice. Unde sunteți voi, apostoli ro-

mânismului, care ați cădut jertfa abnegațiunii și iubirii de neam, voi Cichindeal, Iorgovici, Loga etc.? Veniți de vedeți, ce fac urmașii cu moștenirea voastră!

Preparandia „valachă” din Arad, odinioară fala neamului românesc, a ajuns ca sub direcțiunea lui Hamsea să fie codiță preparandiei maghiare. Și dacă este adevărată scirea nedesmințită ce o publică diarul „Alföld” chiar în ziua când era ministrul Szapary în Arad, ca „trăsătura frumoasă a episcopului gr.-or. Mețian”, — atunci putem fi preparați a vedea lucruri și mai mari: preparandia românească liberănd material numai pentru preparandia de stat. Numitul diar împărtășește cititorilor sei, că un învîțător cu testimoniu de cualificațiune, care absolvase preparandia confesională în Arad, deși era aplicat ca învîțător, el s'a înscris ca elev în preparandia de stat, fiindcă posedă slab limba maghiară. Neavînd însă mijloace de a se susține la studiu, s'a dus la archiereul seu, care ascultându-l grațios, și-a exprimat bucuria, că voesc a-și înmulți cunoștințele și îndeeosebi a-și însuși limba maghiară.

Nu putem crede, ca Preasfinția Sa episcopul Mețian să fi făcut această enunțaiune derogătoare pentru institutul seu, prin care îl caracterizează atât de slab, încât elevii, care se din el, trebuie să învețe încă și în preparandia de stat, spre a deveni învîțători deplin cualificați. Ea însă, ca scire diaristică, coincide cu două fapte necontestabile: prezentarea Preasfinției Sale înaintea ministrului Szapary ca conducătorul tuturor confesiunilor din Arad, și prezentarea corpului profesoral dela institutul pedagogic-teologic înaintea aceluiași ministru într-o grupă cu profesorii preparandiei de stat, sub conducerea inspectorului regesc Varjassy Árpád.

Din aceste fapte contrare principiului autonomic în biserică, presa maghiară n'a întârziat a trage consecințele cele mai favorabile pentru sovînismul maghiar. Diarul „Alföld”, într-un prim-articol revenind asupra visitei ministrilor din Arad, ajunge la următoarele concludsiuni instructive:

„Confesiunile și-au făcut onorurile la ministrul-președinte sub conducerea episcopului gr.-or. român Ioan Mețian. Acest fapt probează, că confesiunile trăesc cu noi în deplină armonie. Al doilea, că concetățenii nostri de limba românească pot vedă, că noi ne purtăm față cu ei cu adevărată dragoste frățască, nu ne turbură nîșuina, ca să căștigăm supremația asupra lor, ci încă și cu ocaziunea când salutăm pe capul guvernului, de bună-voe și fără antipatie, ne prezentăm sub conducerea cetățeanului de limbă și religione română cu rang mai înalt, și nu căutăm separare și desbinare, pentru-că scim și sîntem convinși, că toți sîntem fiii aceleiași patrii. Nu dela noi Maghiarii atrîm dar', ca concordia să fie perfectă între cetățenii de naționalitate deosebită, pentru-că noi nici-când, nici la o ocaziune, n'am arătat ură în contra lor; din contră: în toate mișcările noastre sociale și politice am stăruit, ca împreună să progresăm, împreună să luptăm, fiindcă un scop comun avem: prosperitatea patriei comune. Precum au putut fi deosebitele confesiuni în armonie și în pace laolaltă sub conducerea episcopului Ioan Mețian, și nici una nu s'a simțit pe sine umilită ori neglijată, tot așa în armonie și iubire frățască putem lupta și a trăi pacinic, stimînd și preîntînd unii pe alții sub stindardul, pe care este însemnată idea de stat maghiar.

„Am dori, ca concetățenii nostri români și sîrbi să tragă consecințele „sine ira et odio” din acest fapt al visitațiunii ministeriale, care în mic, dar' destul de lămurit explică, că noi Maghiarii nu sîntem sovînisti, nu voim a ne separa sau a-i apăsa, ci bucurăm și cu sinceritate dăm mîna cu ei”.

Sîntem convinși despre dragostea concetățenilor nostri maghiari din momentul ce vom renunța la individualitatea noastră ațională. Dar' dl episcop Mețian nu are clerul și poporul seu în diecesa Aradului? Are Preasfinția Sa trebuință, ca să se prezente cu clerul altor confesiuni înaintea ministrului? Și dacă a făcut-o, era aceasta o treabă așa de mare, încât noi să nu mai pretindem nimic în contul egalei îndreptățiri a naționalităților din patrie? Noi noi nu voim desbinare între cetățenii patriei comune, ci unire și frățietate, care între deosebitele naționalități numai pe baza egalității de drept sînt posibile. Din incidentul instalării actualului episcop catolic al Timișoarei, „Alföld” dicea: „Cine vrea să ocupe cu vrednicie acest tron episcopesc, nu e de ajuns ca să fie bun preot, bun guvernator bisericesc și om cu înaltă erudițiune, ci în prima linie să fie în toate vinele sale Maghiar și național.” Și noi tot așa pretindem, ca episcopii nostri să fie nu numai pășori sufletești, ci și Români și naționali, pentru-că românească și națională este și biserica, la care vocea poporului românesc s'a ales păstori.

Arșicola.

Marile manevre de toamnă ale României.

(Relație oficială.)

II. Începerea mișcării.

Joi, 27 curent, la oarele 9 dimineața M. S. regele cu A. S. R. principele Ferdinand, însoțiți de dl general Vlădescu, ministru de război; de dl general Fălcoianu, șeful marelui stat-major; de dnii oficeri străini atașați militari și de casa militară regală, a pornit în trăsura dela cartierul regal, precedat de dl Vera, prefectul județului, ducîndu-se la satul Bănăni, pe marginea dreaptă a Argeșului, pe platoul de deasupra podului drumului de fer, unde încăleacă și dete ordin dlui general Anghelescu, directorul manevrelor, pentru începerea mișcărilor concepute în următoarea idee:

O divizie de Ost sub comanda dlui general Budișteanu, venind dela Buciumeni în marș forțat pentru a pune mîna pe poziția Pitesci, o află deja ocupată de divizia de Vest, comandată de dl general Cruțescu.

Divisia de Ost e silită a trece Argeșul, spre a forța pe inamic a părăsi acest punct strategic.

În acest scop divisia de cavalerie independentă cu 2 baterii de artilerie călărească primesce ordin de a trece Argeșul la Găiesci, spre a înlesni trecerea divisei de Ost pe un pod de vase întinse în acest scop.

Cavaleria, neutralisînd apărarea, dă timp de a executa această operație și la oarele 11 divisia Budișteanu se află pe marginea dreaptă a Argeșului, pe linia Bănăni-Bradul, și înaintează la atacul acestei poziții, silind, pe apărător a se retrage pe la Gemenea-mare și Prund.

Prin această mișcare se termină manevrele acestei zile, pe la oarele 2 după-amezi, când Maiestatea Sa ordonă încetarea.

Cu tot timpul defavorabil, ziua fiind ploioasă și friguroasă, totuși atitudinea trupelor a fost vîoasă și bărbătească și a satisfăcut pe Maiestatea Sa.

Regele inspectă apoi pozițiile manevrei de a doua zi și se reîntoarce călare, urmat de stat-majorul seu, la oarele 3 jum. la cartierul regal din Pitesci.

III. Ziua a doua.

Vineri, 28 Septemvrie, M. S. regele împreună cu A. S. R. principele României, însoțiți de aceleași persoane ca în ziua precedentă, au mers în trăsura la pădurea dela Bradul-de-sus, unde au încălecat. De aci regele s'a îndreptat spre platoul dintre Bradul-de-jos și Oarja, unde s'a oprit și de unde a dat ordin spre a se începe operațiunile acestor zile de manevre, care se executară astfel:

Divisia de Vest se hotărî să atace viguros divisia de Ost, pentru-ca să o gonească din pozițiile tari ce ocupase încă din ajun la Geamăna-mare și la Bradul; în acest scop își întări frontul, care se întindea dela Bradul-de-sus până la Bănăni, așezându-și brigada de cavalerie, susținută de o baterie de artilerie, la extrema dreaptă.

Divisia de Ost înainta pe două drumuri: o coloană despre Zamarece către stînga și centrul pozițiunii ocupate de vrășmas, în față de Geamăna-mare; o altă coloană, susținută de cea mai mare parte a artileriei divizionare, înainta despre Oarja prin Bradul-de-sus, către aripa dreaptă a celei pozițiuni, în scop de a o încunjiura. Divisia de cavalerie trebuia să susțină această mișcare înaintînd și ea spre Bradul-de-jos, de unde trebuia să gonească cavaleria divisei de Ost. M. S. regele sosit pe platou în momentul, când divisia de cavalerie eșelonată pe trei linii, cu centrul înaintea, năvăli asupra cavaleriei divisei de Vest, care înfruntă atacul, susținîndu-l prin focurile bateriei sale, însă fu silită să se retragă spre aripa dreaptă a poziției dela Geamăna-mare. În același timp începî încăierarea pe aripa stîngă și la centru, care hotărî mișcarea de retragere a brigadei I. din divisia de Vest către pozițiile dela Geamăna-mare.

Ceealaltă brigadă din divisia de Ost, însărcinată cu mișcarea încunjiurătoare, se desfășură pe coamele dealurilor, care dominau satele Bradul-de-sus și Geamăna-mare și căștigînd neîncetat teren spre dreapta vrășmasului, atacă viguros, susținută de artileria sa, divisia de Vest, împinse rezervele înaintea, spre a face față acestui atac, însă fu silită să cedeze superiorității forțelor ce atacau, mai ales, că divisia de cavalerie apărî la extrema stîngă a sa; ea fu silită astfel să părăsească pozițiile sale și să se retragă la gura Bascovului spre Nord de Pitesci, unde ocupă o nouă pozițiune, și astfel se sfîrșî operațiunile de manevre ale zilei de 28 Sept.

În urmă M. S. regele vizită din nou platoul revistei și la oarele 4 jum. p. m. se întoarce la Pitesci.

CRONICĂ.

Avansamentul la honveđi. Călătoria în Viena a baronului Geza Fejerváry, ministru de honveđi, stă în legătură, dice „Nemzet”, cu cestiunea organizării armatei și cu avansamentul din Noemvrie la armata teritorială. În generalitate e probabil, că va urma numai un avansament, și anume un general-maior va fi numit de locotenent-mareșal-campestu. În șirul oficerilor superiori și dela stat-major sînt în perspectivă înaintări mai numeroase. Sublocotenenți vor fi numiți numai în număr mic, deoarece-ce numai puțin aspiranți de oficer au făcut serviciul recerut.

Nou intentent. Din Budapesta se scrie, că Francis Beniczky, intententul opereii și al teatrului național, se va depărta din acest post. Ca următor al lui sînt designate două persoane: Baronul Geza Radvánszky sau deputatul dietal Geza Rakovszky.

Maghiarizare de nume. „Budapesti Közlöny” publică următoarea schimbare de nume: Iosif Gulka în „Gárdonyi”.

Un mandat de deputat vacant. Cu numirea lui George Szathmári de consilier ministerial în ministerul de culte și instrucție publică, mandatul de deputat din cercul Devei a devenit vacant. Ca nou candidat de deputat se amintesc numai Aladar Szekredy, proprietar și fost pretor și deputat dietal.

Adunare de inspectori școlari. La 16 l. c. d. a. s'a ținut în Pesta adunarea inspectorilor de școle. Au participat următorii inspectori școlari: Kóós, Bartal, Sándor, Smekáll, Hídvégi, Fűzy, Tihanyi, Kiss, Deák, Simó, Kulinszky, Szabó, Nemes, Kovács, Sebeszka, Vargyas, Tergine, Havas, Gróó, Tóth și Veredy.

Necrolog. Arseniu Bunța, paroch greco-catolic în Vadu, comit. Făgărașului, a răposat la 17 l. c. în etate de 72 ani. Pe răposatul îl deplîng fiii lui Arseniu, Augustin, Aureliu, Ioan și George și mulți alți consăngeni. Fie-i țărîna ușoară!

Expozițiunea din Arad s'a închis cu mari festivități la 16 l. c. înainte de ameză.

Protopretor sub cercetare disciplinară. Protopretor Arthur Deschan din Chichinda-mare este pus sub cercetare disciplinară din cauza relei manipulațiuni a banilor de dare.

Pămînt arđetor. În comuna Kót din comitatul Bihorului a început în zilele aceste să ardă pămîntul de arat. Acest foc rar a luat o dimensiune însemnată. Pentru de a împedecea lăptrea acestuia s'a făcut un șanț împregiur toriturului cuprins de foc.

Minune ungurească! Abia s'a isprăvit tîmbălăul dela Arad, ținut cu ocaziunea desvîlării monumentului martirilor unguri din 1849, și s'a născut ceartă între oraș și între sculptorul Zala. Comitetul aradan dice, că Zala a făcut cu ceva mai mic monumentul, decum era prescriș în contract; din această cauză caștiunea de 19.000 fl. a sculptorului este reținută.

Alegerile comunale în România. În vederea iminentelor alegeri comunale generale, desidenții din Iași au fusionat cu național-liberalii și și-au ales de președinte pe dl Mărzescu, șef al desidenților.

Panahidă. Luni, 1 Octomvrie curent, s'a făcut în Iași la biserica Bărnoschi din Beilic o panahidă în memoria decapitării lui Grigorie Ghica, domnul Moldovei. Serviciul divin la această solemnitate religioasă s'a făcut decătră archiereul Dosoteiu Botoșeanu, încunjiurat de mai mulți preoți și diaconi. De acolo, după sfîrșirea serviciului divin, atît archiereul, cît și întregul cler, dimpreună cu cortegiul bisericesc, s'au dus în sunetul clopotelor și în toată regula la grădina, unde este așezată statuia. Aici s'a făcut un „Trisaghion” și s'au împărțit lumînări etc. În urmă cortegiul întreg s'a întors la biserică. — La această panahidă au asistat din partea comunei ajutorul de primar Th. Tîntu și alți funcționari, precum și mai multe alte persoane. Solemnitatea s'a făcut ca de obicei cu cheltueala primăriei și a decurs în cea mai bună regulă, bucurându-se și de un timp frumos.

Papa moștenitor. De curînd răposata marchisă Plessis-Vellière, după-cum se vestese din Paris, a testat Papei Leo XIII. averea sa întreagă, care valorează 15 milioane franci. Papa a declarat, că primesce moștenirea, după-ce se va convinge despre neexistența moștenitorilor direcți.

Patriarhul din Constantinopol și Sultanol. O telegramă din Constantinopol ne spune, că la un ordin al patriarhului, toate bisericile grecești din Constantinopol și din întreg imperiul au rămas la 15 l. c. închise. Se asigură, că încordările dintre patriarhul și Sultanol vor ține și mai departe.

Despre timp. Prognosa timpului este: Puternice vînturi vestice, un timp mai mult întunecos, rece și în parte ploios.

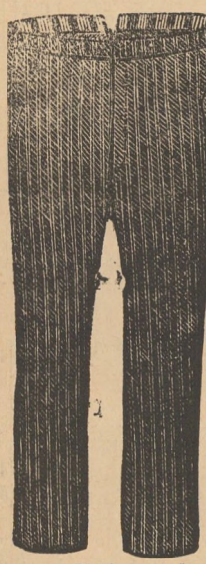
Rectificări. În numărul 225 al diarului nostru la cronica intitulată „Societatea bis. lit. Alexi-Sincai din Gherla”, este de a se citi „Ciurilean” în loc de „Cirilean”. Tot la acest loc s'a omis numele dlui Gavril Marțian, teol. c. II., bibliotecarul societății. — În numărul 227, la cronica intitulată „Director nou”, s'a omis din greșeală numele noului director Iacob Avêd.

Cătră toți locuitorii

Casa de mărfuri
la
„Coroana ungară“.

monarchiei austro-ungare.

Anul 1889—90 a fost pentru întreaga lume comercială un sezon regretabil de rău, toate brangele au suferit sub acesta, și nimenea nu se poate lăuda cu aceea, că a făcut negoțuri bune. — Pentru de a preveni această decadentă totală a comerțului, s'au unit mai multe fabrici mari, ca să nu facă mai mult accesibile produsele lor neguțătorilor, ci direct publicului mare, prin ceea-ce și în vândări mici singuratică ca și la cele **en gros** vor fi ținute aceleași prețuri de fabrică. — Cu o mică comandă de probă se poate fiecare convinge despre ieftinătatea fabuloasă.

Colossal de ieftin, bun și durabil.

1600 bucăți de pantaloni de iarnă

gata, durabil în diverse mostre, **eleganți și fini**, pe care i-am primit în loc de plată, sunt sliti, câtă vreme mai țin proviziunea, să-și vând în detalii sau en gros cu următoarele prețuri fabuloase:

Sorta I-a din stoffe de modă gătiți	fl. 1.90
Sorta II-a din stoffe de Brunn	fl. 3.25
Sorta III-a din stoffe de lână de oaie	fl. 4.50

Toți pantalonii sunt gătiți după cel mai nou jurnal din stoffe tari de iarnă și elegant. La comanda din afară e drept măsură suficientă lungimea pasului și cuprinsul pântecului.

Numai fl. 6.50

costă
un rînd de haine bărbătesci

modern, elegant, splendid, de toamnă și de iarnă, din materii de toamnă și de iarnă din Brunn, în orice mărime și în orice culoare, asadar laolaltă

1 păr. pantaloni, 1 giletă, 1 roc.

I. calitate	II. calitate.
Un rînd întreg	fl. 8.50
fl. 6.50	III. calitate.
	fl. 10.50

Drept măsură e suficient să se arete la comanda lungimea pantalonilor, cuprinsul pieptului și lungimea mânecilor, precum și culoarea dorită a vestimentelor. Măstre nu se pot trimite, deoarece se află numai rînduri întregi.

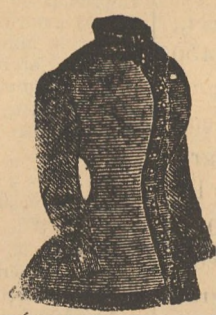
Aceleași vestimente pentru băieți după măsură dela 6—13 ani, fiecare calitate cu fl. 2 mai ieftin.

Numai fl. 5

rocuri de pousse

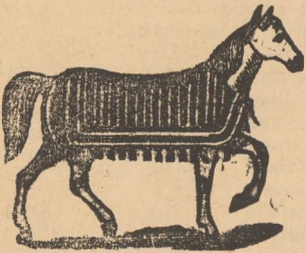
elegante, gata, călduroase, cuprinsite, din cel mai bun pousse stirian, pentru ori-ce măsură, în ori-ce mărime, în toate culorile, de toamnă și de iarnă.

Numai fl. 1.80

jachete de iarna

pentru domni și dame, în cele mai frumoase culori de modă, se dau după ori-ce trup, e cea mai bună îmbrăcăminte de iarnă și de toamnă. Numai fl. 1.80.

Numai fl. 1.75

bucata de toale de cai, se vînd de minune ieftin din cauza desființării fabricii de toale. — Cine își cruță caii, să-și cumpere aceste renumite

Toale de cai,

care nici-odată nu se mai pot căpăta așa de bune, de mari, de groase, de călduroase și de ieftine.

Grupul Nr. 5.

10 daruri prețioase.

Numai fl. 1.50

- 1 lanț de aur de fașon, foarte fin,
- 1 sîpă de țigaretă de spumă de mare,
- 1 țigaretă de țigaretă, țesătură de artă,
- 1 aparat de foc vechnic,
- 1 cravată de mătăș și atlas,
- 1 ac de cravată cu petri,
- 1 creion de nickel cu penan,
- 1 briceag și scobitoare de dinți,
- 1 inel cu petri,
- 1 suvenir de Viena ca obiect de lux.

fl. 1. Fiecare articol. fl. 1.

1 orologiu de bronce ce merge regulat, cu garanță 1 fl.	1 lanț de orologiu din aur artificial cu acățătoare 1 fl.	1 inel din aur-douăle cu petri 1 fl.	1 medalion din aur artificial, cu petri 1 fl.	1 brățar dela expoziția din Paris 1 fl.	1 medalion de inimă din argint veritabil, probat 1 fl.
Cușmă de iarnă din peluș de Persia, cu vată călduroasă 1 fl.	1 pălărie bărbă. din păsă, moale foarte țitoare 1 fl.	4 cravate bărbă. fiecare în altă formă și culoare, foarte fine 1 fl.	1 păreche mînși călduroase pentru iarnă, din lână 1 fl.	1 jachetă de lână pentru dame și bărbați 1 fl.	1 păreche pantaloni de lână (sistem Jäger) pentru domni 1 fl.
1 cămașă bărbătească, foarte fin gătită, albă ori colorată 1 fl.	1 păr. ismene bărb. din păsă, bine lucrate 1 fl.	6 păr. ciorapi bărb. într-o culoare ori cu vergi frumoase 1 fl.	3 păr. ciorapi fem. într-o culoare sau cu vergi frumoase 1 fl.	1 corsetă cuirasată, fason parisian, foarte durabilă 1 fl.	12 batiste, cu margini colorate, chivite 1 fl.
1 cămașă femeiască din șifon ori în cu broderii 1 fl.	1 corsetă de noapte din șifon cu broderie fină 1 fl.	1 păr. ismene fem. din șifon, cu broderie fină 1 fl.	1 sucnă călduroasă, cu broderie 1 fl.	3 șorțuri de casă, mostre frumoase și moderne, veritabil de splat. 1 fl.	1 șorț de lister, calitate bună, caro, chivit, 1/4 de mare 1 fl.
1 jachetă de dame din creton francez lucrată 1 fl.	1 haină de iarnă gata pentru copii dela 1—3 ani 1 fl.	1 covor de pat din stofă de jute desen frumos 1 fl.	1 cearecef de tot mare și gata 1 fl.	6 merindare de in, mari și tari 1 fl.	6 ștergere, calitate bună, caro, chivite 1 fl.
1 față de masă bună damast alb ori colorată 1 fl.	6 serviette pe deplin de mari, albe ori colorate 1 fl.	1 năframă de mătășă 1 cot de mare și în ori-ce culoare 1 fl.	3 batiste de mătășă de Lyon, în mai multe culori 1 fl.	1 eventail cu zugrăvire artistică, foarte frumos 1 fl.	1 năframă mare călduroasă pentru dame, 1/4 de mare 1 fl.
1 pipă din spumă de mare artificială 1 fl.	1 spiț de țigară spumă de mare veritabilă cu chichibiar 1 fl.	1 pipă pentru burghizi, spumă de mare artificială cu vergea cu tot 1 fl.	1 aparat de foc, aprinde însuși cu iuteala fulgerului 1 fl.	1 portmoneu tot din pele cu incheietoare 1 fl.	1 portmoneu pentru bani și documente 1 fl.
1 lămpă cu o lumină intensivă 1 fl.	1 șatula de cusut de mătășă cu scule de cusut 1 fl.	1 album pentru fotografii, foarte fin 1 fl.	1 briciag cu 4 tășuri, cu aparat pentru scoaterea dopurilor. 1 fl.	1 crucifix din metal topt, nu se poate sparge 1 fl.	1 oglindă de părete 30 cm. de mare, în cadru de nuc 1 fl.
6 linguri de supă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	6 furculițe franc. din argint de Phönix veritabil 1 fl.	3 cuțite de masă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	12 lingurițe de cafea din argint de Phönix veritabil 1 fl.	1 lingură mare de supă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	2 feșnice de salon argintărite fin, formă frumoasă 1 fl.
1 țigaretă de zahăr splendid argintărită și fină 1 fl.	1 moară de cafea cea mai bună construcție, durabilă 1 fl.	6 tase de cafea calitate bună neperitoare 1 fl.	Împăratul și Împărăteasa, 2 frumoase figuri de decorațiune 1 fl.	3 broșuri de dame în mostre deosebite 1 fl.	1 briciu, tăș englez veritabil, foarte ascuțit 1 fl.

Grupul Nr. 1.

21 articole pentru dame.

Numai fl. 2.70.

- 1 mare năframă de iarnă.
- 3 năframă de grumazi parisienne.
- 1 părechie de cercei Pierre de Strass.
- 3 ace de broș franceze.
- 1 portmoneu de dame parisian.
- 1 lanț de aur double parisian.
- 1 sticlă de parfum cu miros plăcut.
- 2 pasta de dinți alabaster și pomadă.
- 6 săpunuri de toaletă parisienne aromatice.
- 1 oglindă de toaletă cu saltar.
- 1 inel de briliant imit. pentru dame.

Grupul Nr. 2.

136 recuise de scris.

Numai fl. 1.—.

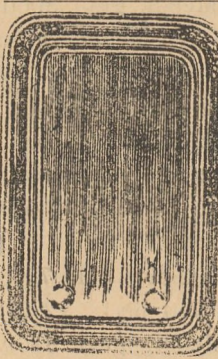
- 1 casetă elegantă conține următoarele: 50 coale hârtie de epistolă fină, octav.
- 50 plicuri bune ce se potrivește hârtie.
- 3 condeie de penan franceze durabile dîmpreună cu capsule.
- 3 excelente creioane Hardtmuth.
- 24 pene de scris într-o cutie.
- 1 frumos notes legat în lack.
- 1 coală hârtie sugătoare rosa.
- 1 lineal de lemn de cedru cu centimetru.
- 2 leniare și gumă.

Grupul Nr. 3.

120 articole pentru bărbați.

Numai fl. 2.70.

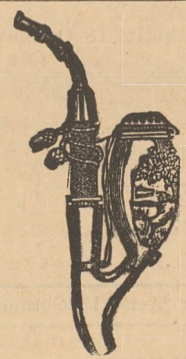
- 1 orologiu de bronz parisian ce merge regulat.
- 1 turn al lui Eiffel din nickel.
- 3 nasturi de cămașă din argint probat.
- 1 mașină de țigaretă de nickel francez.
- 100 de tuburi veritabil parisienne.
- 6 batiste parisienne, chivite.
- 1 cravată de modă parisiană de mătășă.
- 6 săpunuri de toaletă aromatice parisienne.
- 1 frumos suvenir de Paris.

Oglindă de părete în cadru de aur fin

fl. 1.90

pro bucată, câtă vreme țin proviziunea. Aceste oglinzi ce arată foarte frumos, limpede și luminos sunt în cadre de aur splendid aurite și decorate cu arabesce, circa 55 centimetri de înalțe și 40 centimetri de late, o decorație pentru ori-ce locuință, de aceea nimeni să nu întârzie la comanda cât mai în grabă. Mai departe se află și oglinzi mai mari, 67 centimetri de lungi și 47 centimetri de late, a fl. 4.65.

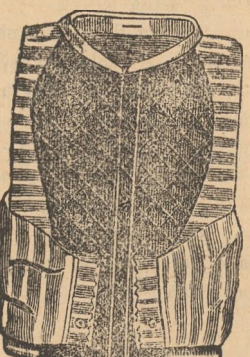
Fiecare se-și cruțe plumănilă și se-și cumpere pentru fl. 1.50

8 bucăți recuise de fumat:

- 1 pipă de lemn cu scurgere
- 1 verge fină potrivită la ea
- 1 jăcăcun de pele fin
- 1 aparat de foc de buzunar, calitate neruinabilă
- 1 țigaretă de țigaretă
- 1 sîpă de țigaretă igienică, spumă de mare
- 1 excelentă pipă de casă scurtă
- 1 vergea pe potrivă.

Toate împreună fl. 1.50.

1 bucată, 30 coți pânză de munte fl. 5.50.	1 bucată, 30 coți șifon fl. 5.50.	1/2 duzină batiste albe de in veritabil 90 er.	1 garnitură de cafea colorată, 1 față de masă, 6 serviete fl. 2.25.
1 bucată, 30 coți gradual bun de atlas fl. 6.50.	1 rînd de haine de pat colorate fl. 6.50.	6 bucăți cearecafuri nechivite, 2 coți de lungi 2 coți de late fl. 8.50.	1 duzină ștergere de in, Damast fl. 2.50.
1 bucată, 30 coți barchet alb fl. 6.50.	1 duzină batiste de in, cu marginea colorată fl. 2.25.	0 garnitură de bouret, din cea mai fină materie de bouret fl. 10.—.	1 rest de covor 6 metri fl. 2.—.

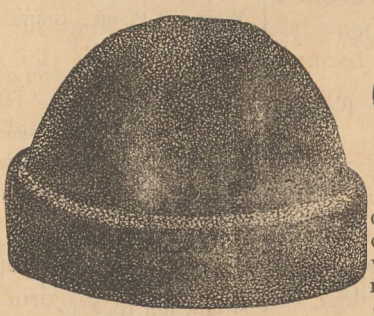
2 fl. bucată.

În toată lumea nu există ceva mai bun, mai plăcut și mai comod decât aceste renumite

cămăși de flanel

care sînt cele mai noue și au 3 însușiri: ele servesc ca submăulă, cămașă și totodată ca giletă și fiind umplute de grumazi și piept cu chin-disturi de mătășă sau atlas, sînt extraordinar de bune și calde.

I. calitate	fl. 2.—
II. sortă	fl. 2.50
III. fine	fl. 3.—

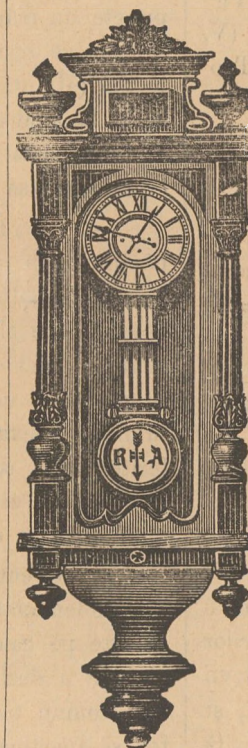

1000 bucăți

cușme rusesce Ignatieff

din astrachan imit. fin încrețit, cuprinsite călduros cu vată trebuie să le vînd cât mai în grabă și le dau cu duzină a fl. 11, — sau singuratică cu

fl. 1 pro bucată.

A se trage odată în 14 zile. 1 metru de înalț.

Numai fl. 7.85

costă
un orologiu cu pendulă
splendid ajustat
cu garanță de 5 ani.

Aceste oroloage cu pendule sînt în dulapuri de lemn de nuc gothice bogat sculptate, circa 1 metru de lungi, 35 centim. late, montate, cu sticlă, au un ornament cu politură fin ce se poate îndepărta și au

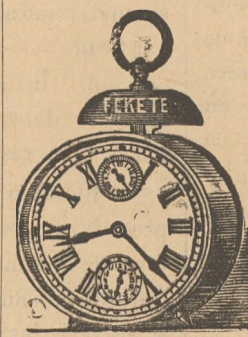
un mecanism aproape neruinabil

Cheia cu care se trage orologul e dublă mecanismul, acurat regulat pe secunde, așa că un asemenea orologiu cu pendulă, neîntrecut în ce privește mersul excelent, e cea mai frumoasă și bizuită mobilă.

Lada pentru pachetare se scotesece în 70 er.

Numai fl. 2.50

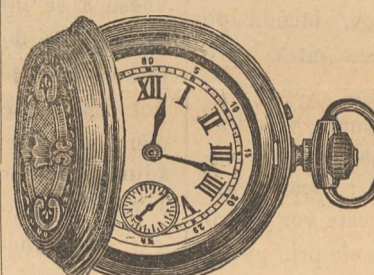
costă un splendid ajustat orologiu de părete cu aparat de trăzit cu clopot, în ramă de lemn de nuc cu cadran ce luminează de sine, umblă și trezește punctual.

Deșteaptă-te!

Numai fl. 3.50

costă un orologiu de deșteptare bine regulat, executat conform desenului, în dulap splendid de nickel, cu arătător de secunde și cu un clopot deșteptător ce sună foarte frumos, durabil lucrat, umblă și deșteaptă foarte punctual; e netăgăduit cel mai frumos și ieftin orologiu. Prețul scăzut numai fl. 3.50.

Oroloage de buzunar

regulate precis, recunoscute ca de cea mai excelentă calitate, cu mecanism-remontoir veritabil, neperitor, de argint, metal lustruit, precum și de argint probat de 13 loți, admirabil lucru, foarte frumos

gravate, cu sticlă de cristal, cu aparat de secunde și arătătoare, toate se trag la mîner fără cheie și ajustate splendid cu toate inovațiunile tehnice moderne de arta orologeriei, regulate precis foarte punctual, se capătă în 4 sorte.

Numai fl. 5.25

costă un orologiu de buzunar-remontoir de argint-nickel, fără cheie, cu arătător de secunde bine regulat, sticlă plană și instrument de arătare mecanic. Mai departe același orologiu remontoir din argint veritabil de 13 carate fl. 8.50.

I. sortă în nickel.	II. sortă	III. sortă
oroloage-remontoir cu capac dublu, co-periș elastic	oroloage-remontoir de argint veritabil prob. prin ofic. c. r.	oroloage-remontoir anker cu capac dublu din argint veritabil pe 15 rubine, bogat gravate
fl. 6.	fl. 8	fl. 12, p. dame fl. 15.

Lanțuri de orologiu elegante, aurite, cu acățătoare fl. 1. Elegante lanțuri de orologiu aurite fașon de panzer fl. 1.

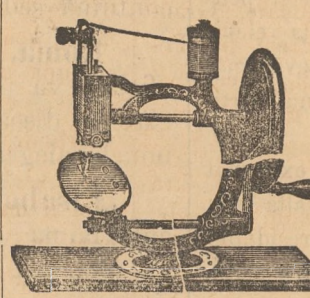
Lanțuri pentru orologiu de argint curat, probate de oficiu c. r. de monete, cu acățătoare fine și curat de argint, medalion sau cheie.

I. calitate	II. calitate	III. calitate
argint curat	tărie mijocie	sorta cea mai grea
fl. 2.85.	fl. 4.	fl. 5.

Mașină de cusut pentru familii

pe cea mai nouă construcție costă, în loc de 15 fl. acumă numai

fl. 5.50.

pedează împreună cu toate recuisele ce-i aparțin și cu instrucțiunea de folosință.

Garantez pentru excelenta prestare și pentru împunsătura frumoasă și regulată a acestei mașini de mână. Lucrează iute, frumos și tare, aproape ca ori-care mașină mare, coase toate materiile fără excepțiune, fie fine ori dure, face după plac împunsături mari, mijlocii ori de tot mici, este după cele mai noue experiențe mecanice-tehnice durabil construită din cel mai bun material și se expodează împreună cu toate recuisele ce-i aparțin și cu instrucțiunea de folosință.

Fiecare comandă, fie ori-cât de mică, se va trimite sub controlă îngrijită prelungă ramăbursă postală. — Tot ce nu corespunde se primesce momentan îndărăt, se schimbă și se retrimite banii. — Comandele sînt de a se adresa:

Depositul și magazinul Nr. 13 de furnisare al lui FEKETE la „Coroana ungară“.

Viena, V. Bezirk, Rüdigerasse Nr. 1/13.

[945] 4—12